

Nieuwjaarstoespraak BZW Zeeland 6 januari 2010

Welkom, in het bijzonder aan onze gast Bernard Wientjes, voorzitter VNO-NCW (de organisatie van Ondernemend Nederland).

Aan het begin van 2010 zullen velen van u met gemengde gevoelens, a.h.w. tussen hoop en vrees, de toekomst tegemoet zien.

Hoe sterk zal de economische recessie, ook in Zeeland, nog doorwerken in 2010 en daarna?

Of is er echt sprake van herstel en hebben we de weg naar dat herstel weer te pakken?

Per sector en per bedrijf zullen daarbij zeker grote verschillen waarneembaar blijven.

Want één ding is duidelijk. Juist een moeilijke tijd als nu vergt van leidinggevend en echt ondernemerschap.

Dat geldt overigens niet enkel voor de private sector, maar zeker ook voor de publieke sectoren.

Echt ondernemerschap in de publieke sector betekent bijvoorbeeld dat men zich concentreert op de hoofdzaken en keuzes durft te maken. En vooral dat te veel tijd en geld verslindende bureaucratie wordt teruggedrongen.

Als ik de discussies in onze publieke vergaderzalen, zowel landelijk als regionaal, waarneem dan moet ik helaas constateren dat te vaak bijzaken het debat overheersen. En dat het woud aan regels en voorschriften nog steeds toeneemt. Dat merkt elke ondernemer die z'n bedrijf wil ontwikkelen en daarvoor zich vaak door een veelheid van vergunningen moet worstelen met verspilling van veel tijd en geld.

Gevreesd moet daarbij worden dat de, in mijn ogen, veel te ver doorschietende discussie over de maximale beloning van topmanagers in de (semi-)publieke sector, tot een verdere kwaliteitsuitholling in die publieke sector zal leiden.

Dames en heren,

In Zeeland hebben het afgelopen jaar enkele onderwerpen centraal in de discussie gestaan, die zeker ook in dit jaar op de agenda blijven.

Zo is er de rapportage over de gevolgen van de bevolkingskrimp, met name in Zeeuws-Vlaanderen.

Het toont nog eens duidelijk aan hoe belangrijk het is om alles op alles te zetten om het economisch draagvlak van onze provincie te versterken; vooral ook door mensen en bedrijven van buiten Zeeland hier naar toe te halen (zie ons 9-punten programma 'Ambities in Balans', december 2008).

Alleen dan kan immers een aanvaardbaar voorzieningenniveau in stand blijven.

Meer dan ooit is het daarom nodig dat Provincie en Gemeenten, samen met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, de handen ineenslaan om Zeeland echt beter op de kaart te zetten in de ons omringende stedelijke gebieden (vergeet Antwerpen en Gent daarbij niet).

Samenwerking is ook nodig omdat de Zeeuwse schaal in bijvoorbeeld de gezondheidszorg en het voortgezet onderwijs te klein is, in vergelijking met de veelal op randstedelijk niveau geformuleerde criteria.

Voorts zien we dat een toenemend aantal taken naar de gemeenten worden doorgeschoven.

Taken waarvoor de meeste Zeeuwse gemeenten feitelijk een te beperkte omvang en daarbij passend ambtelijk apparaat hebben om een adequate uitvoering te kunnen realiseren.

Een beweging richting forse herschikking van het aantal gemeentes lijkt me dan ook onvermijdelijk, evenals vervolgens een samenwerking tussen die grotere gemeentes en de provincies op voet van gelijkheid.

De vraag is of we daarmee in Zeeland op korte termijn echt aan de slag gaan of dat we het (te laat) over ons heen laten komen.

Afgelopen jaar is er veel rumoer geweest over de verdieping van de Westerschelde en de daarmee verbonden natuurcompensatie, m.n. de ontpoldering van de Hedwige-polder. Deels zat hierin verscholen een, m.i. terecht, signaal dat het tijd wordt om zich af te vragen of aan het omvormen van typisch Zeeuws Landschap in nieuwe natuurgebieden niet paal en perk gesteld moet worden. En of die compensatie nu echt wel nodig en nuttig is. Deels heeft het rumoer ook z'n basis in falend Haags beleid. Waarbij afspraken met België zijn gemaakt, zonder ervan verzekerd te zijn dat die tijdig kunnen worden nagekomen. Daardoor loopt onze betrouwbaarheid als Nederlanders een forse kras op. In België, maar ook verder in Europa. Als bedrijfsleven werden we daarmee al indringend geconfronteerd. Voor ons een belangrijke reden om aan te dringen op nakoming van de verplichtingen, incl. ontpoldering van de Hedwige-polder. Overigens heeft het me in deze discussie geërgerd dat een meerderheid van de Zeeuwse staten nog al opportunistisch de zwarte piet ten onrechte bij de Zeeuwse Milieu Federatie heeft gelegd. Onze ervaring is dat een goede dialoog, ondanks soms verschil van mening, met de in de loop van 25 jaar duidelijk geprofessionaliseerde organisatie als de ZMF heel wel mogelijk is. En dat we in een gezamenlijk streven naar het op verantwoorde wijze bereiken van meer duurzame productiemethoden, ook wel degelijk resultaten weten te bereiken, getuige onder meer de CO2-convenanten die diverse leden inmiddels met ZMF hebben afgesloten.

Dames en heren,

Belangrijk punt van aandacht dient natuurlijk te blijven het versterken van onze centrale Zeeuwse, economische motor: de havencomplexen van Sloe en Kanaalzone. Naast positieve ontwikkelingen (energieproductie; nieuwe investeringen van enkele grote bedrijven; ontwikkeling bio-based economy; start glastuinbouw) blijft één van de zorgpunten het niet tot ontwikkeling komen van containeroverslag. Ik hoop dat een, terecht, verzelfstandigd Zeeland Seaports pragmatisch zal streven naar versterking van het draagvlak voor de havens, waarbij elke kans om een doorbraak op het gebied van containerisatie te realiseren wordt aangegrepen. Of het nu om de WCT gaat of de realisatie van particuliere initiatieven, zoals de VCT.

Ten slotte nog dit.

Ook in Zeeland speelt, evenals op landelijk niveau, sterk de omvang van de arbeidsparticipatie in de toekomst. Nog steeds lopen we achter bij participatie van vrouwen in het arbeidsproces. En voorts zal langer doorwerken in onze vergrijzende maatschappij steeds mee voor extra arbeidsaanbod moeten zorgen. In dat kader gaat het niet enkel om een discussie over ophogen van de AOW-leeftijd tot 67 jaar, maar hebben we als bedrijfsleven ook zelf de opdracht om ons meer in te stellen op in dienst houden of nemen van oudere werknemers. Dat vergt nog een hele, ook mentale, omschakeling, die we niet moeten onderschatten. En die mijns inziens vergelijkbaar is met de mentale omschakeling waar nu de werknemers (verwoord door FNV) mee worstelen. We moeten ons daarbij wel realiseren dat, in een wereld waar nieuwe IT-technieken zich razendsnel ontwikkelen, de tijd dringt.

Ik wens u allen voor uw bedrijf, maar zeker ook voor u privé een heel goed en vooral gezond 2010 toe. Een jaar, waarin we als BZW, als uw belangenorganisatie weer met alle inzet van onze krachten voor u klaar staan.

David Luteijn

dl/as/coll.:
6 januari 2010
20049